

KONFERENCJA ONLINE

Profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem jako narzędzie przeciwdziałania przestępczości

PYTANIA I ODPOWIEDZI

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

FUNDUSZ
SPRAWIEDLIWOŚCI

EDUKACJA
Bona Fides

Stowarzyszenie Wspierania Aktywności

Działanie zrealizowane w ramach projektu „Standaryzacja świadczonej pomocy w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem jako narzędzie zwiększenia efektywności świadczonej pomocy na rzecz osób pokrzywdzonych przestęstwem oraz osób im najbliższych” współfinansowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl

Czy prowadzenie procedury Niebieskiej Karty jest wystarczające w świetle przedstawionego w przepisach obowiązku zawiadomienia organów ścigania?

Nie, ponieważ procedura Niebieskiej Karty ma charakter prewencyjny jako instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Instytucje zaangażowane we wdrażanie procedury Niebieskiej Karty są skoncentrowane na opracowaniu i wdrożeniu systemu pomocowego w rodzinie, w której występuje przemoc. W takiej sytuacji członkowie grupy roboczej koncentrują się na zatrzymaniu przemocy w rodzinie. Gdyby procedura Niebieskiej Karty wypełniała obowiązki wynikające z art. 304 kpk, to wówczas każda wdrożona procedura inicjowałaby postępowanie przygotowawcze. Tak nie jest, ponieważ po stronie członków grupy roboczej musi występować przeświadczenie, że zjawisko przemocy w rodzinie wypełnia również znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 207 kk. Przepis art. 304 kpk mówi wprost o zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Czy Okręgowy Ośrodek/ Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą może wydać xero dokumentacji dzieci rodzicowi, który nie podpisał zgody na rozmowę z psychologiem? Dodam, że rodzic nie mieszka z dziećmi i ma pełną władzę rodzicielską.

Zdecydowanie tak. Pełna władza rodzicielska jest podstawą żądania wszelkiej informacji. Ważne jest, by za każdym razem pracownicy Okręgowego Ośrodka/ Lokalnego Punktu zastanowili się, czy rodzic posiadający pełną władzę rodzicielską nie powinien wyrazić zgody na terapię / pomoc psychologiczną.

Pytanie w kontekście tajemnicy zawodowej. Czy w sprawie cywilnej o odebranie darowizny córce, wobec której toczyła się procedura NK, może zeznawać pracownik OPS? Udowodnienie rażącej niewdzięczności ma być również potwierdzone przez pracownika.

To zależy od odpowiedzi na pytanie, czy informacje, które posiada pracownik socjalny są zgodne z dobrem osoby / rodziny, której zeznania mają dotyczyć. Jeśli w Pana / Pani odczuciu osoba, której zeznania dotyczą została skrzywdzona i ta sprawa oraz Pana / Pani zeznania mają pomóc, należy zeznawać bez powołania się na tajemnicę. Jeśli Pan / Pani ma wątpliwości, warto jednak powołać się na art. 119 ust. 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej tj. na zachowanie w tajemnicy informacji uzyskanych w toku czynności zawodowych.

Czy istnieje możliwość, by w rozmowie asystenta rodziny z trudnym klientem uczestniczył psycholog z Bona Fides/ Okręgowego Ośrodka/ Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą?

Niestety nie świadczymy takiej formy pomocy. Jednak, jeśli asystent rodziny jest świadkiem przestępstwa, może skorzystać z pomocy psychologicznej w Okręgowym Ośrodku/ Lokalnym Punkcie Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą, by dostać pomoc w radzeniu sobie z trudną sytuacją, trudnym klientem.

Czy złożenie wniosku o przymusowe leczenie psychiatryczne może nastąpić przez instytucje?

Wniosek może złożyć OPS.

Czy w przypadku składania zeznań na Policji w sprawie o znęcanie, kwestia tajemnicy zawodowej kuratora jest zależna od mojej oceny sytuacji i mojego wyboru czy każdorazowo należy oczekiwać zwolnienia z tajemnicy zawodowej?

W przypadku zeznań na Policji, jeśli relacjonuje Pani informacje uzyskane w trakcie nadzoru / dozoru są one objęte tajemnicą zawodową.

**CZY W SYTUACJI, KIEDY PROKURATURA
PROSI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
O KOPIĘ DOKUMENTACJI PROCEDURY
"NIEBIĘSKIE KARTY" POWINIŚMY
WYSTĄPIĆ O ZWOLNIENIE Z TAJEMNICY
ZAWODOWEJ?**

Nie. Macie Państwo obowiązek udostępnienia wynikający wprost z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i rozporządzenia dotyczącego procedury "Niebieskie Karty".

Klient OPS, obecnie przebywający w szpitalu psychiatrycznym, dzwoni do OPS i odgraża się, że nas spali, pozabija itp. Czy ten fakt należy zgłosić organom ścigania?

Jeśli rozmowa z tą osobą wzbudza realne zagrożenie/obawę, to jak najbardziej ten fakt powinien zostać zgłoszony organom ścigania.

Czy istnieje (lub zostanie stworzony) wzór protokołu przesłuchania osoby pokrzywdzonej w trybie kpc z pouczeniem z art. 233 kk?

Nie ma upublicznionego rozporządzenia, ani nawet projektu rozporządzenia w sprawie wzoru protokołu przesłuchania osoby pokrzywdzonej w trybie kpc z pouczeniem z art. 233 kk.

Czy dzieciom odbieranych z domów biologicznych do pieczy zastępczej oraz ich opiekunom zastępczym można zapewnić wsparcie skierowane do osób pokrzywdzonych przestępstwem? Formalnie nie ma wszczętej procedury karnej, ale to, czego doświadczają te dzieci to ewidentnie przestępstwa (przemoc, zaniedbania, narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia).

Zdecydowanie tak. Dzieci mogą zostać objęte pomocą jako osoby pokrzywdzone przestępstwem. Ważne, by był ustalony opiekun prawny, który będzie mógł w imieniu dzieci podpisać dokumentację.

Czy w przypadku pracy w instytucjach, podejrzenie popełnienia przestępstwa zgłaszane jest we własnym imieniu pracownika bezpośrednio do organu ścigania? Czy też powinno być kierowane do przełożonego, który staje się odpowiedzialny za dalszy przebieg sprawy?

Pan/Pani jest funkcjonariuszem publicznym i w momencie powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ma Pan/Pani obowiązek zgłosić to organom ścigania. Gdyby była taka sytuacja, co niejednokrotnie ma miejsce, że Pana/Pani przełożony podpisuje się pod zawiadomieniem, to organy ścigania będą wzywać przełożonego na przesłuchanie. Często w placówkach publicznych jest instrukcja obiegu dokumentu, która wprost mówi, że instytucję na zewnątrz reprezentuje np. dyrektor placówki. Proszę zwrócić uwagę na instytucję, a nie funkcjonariusza publicznego.

Kilka lat temu z mojego wniosku jako pracownika socjalnego skierowany został wniosek do sądu o umieszczenie osoby w DPS-ie. Byłam wzywana jako świadek. Czy powinnam na rozprawie zwrócić się o zwolnienie z tajemnicy zawodowej?

Nie. Skoro Pani zainicjowała postępowanie, to zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w przypadku inicjowania postępowania lub postępowania, w którym Pani jest stroną, jest Pani z mocy ustawy zwolniona z tajemnicy zawodowej i nie musi Pani o to wnosić.

CO W PRZYPADKU, GDY OSOBA POKRZYWDZONA PO KAŻDEJ INTERWENCJI STWIERDZA, ŻE CHCE, BY SPRAWCA WRÓCIŁ DO NIEJ I DZIECI?

Funkcjonariusz powinien poinformować, że po zastosowaniu środka nie ma możliwości wyrażenia zgody na powrót. Naruszenie zakazu, nawet przy zgodzie pokrzywdzonego, będzie podlegało odpowiedzialności za wykroczenie (nowy typ wykroczenia).

Czy obowiązuje już przepis dotyczący spotkań zespołu interdyscyplinarnego co pół roku?

Zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie posiedzenie zespołu odbywa się nie rzadziej, niż raz na trzy miesiące.

Co rozumieć przez pojęcie przesłuchanie przez funkcjonariusza na miejscu interwencji?

Przesłuchanie odbywa się po pouczeniu i wiąże się ze sporządzeniem protokołu w miejscu interwencji tj. w miejscu, gdzie osoba pokrzywdzona zgłasza fakt krzywdzenia np. dom, mieszkanie. Do szacowania ryzyka jest krótki kwestionariusz, którego wzór określa rozporządzenie. Czynności prowadzi Policja/ ŻW. Przy obecności osób małoletnich to funkcjonariusz przesyła informację do sądu. Poza tą sytuacją wniosek do sądu składa osoba dotknięta przemocą w rodzinie.

Co w przypadku, gdy zastosujemy zakaz/nakaz, a sprawca prowadzi działalność na terenie posesji, na której mieszka, bądź w mieszkaniu, budynku mieszkalnym? A następnie zaskarża funkcjonariusza Policji w Sądzie Cywilnym o odszkodowanie za utracone dochody.

Jeżeli działalność nie może być prowadzona w innym miejscu, oznaczać to będzie brak możliwości jej prowadzenia. Funkcjonariusz stosuje środek w oparciu o ustawowe przesłanki (co kontroluje przy wniesieniu zażalenia sąd). Nie ma możliwości dochodzenia roszczeń na drodze cywilnej. Tak samo, jak nie ma takiej możliwości przy stosowaniu środków zapobiegawczych np. tymczasowego aresztowania.

Czy, jeśli sprawca jest właścicielem/współwłaścicielem mieszkania, można zastosować nakaz opuszczenia lokalu (odizolowania od osoby pokrzywdzonej przestępstwem)?

Kwestia własności mieszkania nie ma znaczenia przy zastosowaniu tych środków. Podobnie sprawa wygląda przy stosowaniu środka zapobiegawczego w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego w ramach toczącego się postępowania karnego.

Dlaczego w ocenie ryzyka podkreśla się tylko przemoc fizyczną?

Pod wpływem przemocy psychicznej dochodzi do tragicznych w skutkach decyzji osób pokrzywdzonych (np. o samookaleczeniach, próbach samobójczych). Katalog elementów oceny ryzyka jest rozbudowany. Nie ma on charakteru zamkniętego. Przemoc psychiczna mieści się w ocenach ryzyka, jako dotychczas stosowana przemoc (bez zaznaczenia, że chodzi tylko o przemoc fizyczną) lub jako informacja o próbach targnięcia się na własne życie przez osobę pokrzywdzoną w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie.

Jeśli przestępstwo z art. 240 kk (tj. Niezawiadomienie o przestępstwie) zgłosi osoba pokrzywdzona to czy SOW również powiadamia Prokuraturę o przestępstwie?

Czy wystarczy, że w zawiadomieniu np. jeden z pracowników jest wskazany na świadka?

Jeśli macie Państwo potwierdzenie i pewność zgłoszenia takiego przestępstwa przez osobę pokrzywdzoną, to nie musicie powiadamiać organów ścigania. Jeśli chodzi o świadków, to najlepiej jest zgłosić we wniosku dowodowym osoby, które mają wiedzę na temat sytuacji osoby pokrzywdzonej np. nabytą na skutek kontaktu terapeutycznego. Świadkiem mogą być również osoby, które miały kontakt ze sprawcą i bezpośrednio obserwowały nieprawidłowe zachowania sprawcy.

Wczoraj w trakcie superwizji koleżanka przedstawiła następującą sprawę: prowadzi terapię kobiety, lat 29, która kilka tygodni temu ujawniła na sesji, że w dzieciństwie została wykorzystana seksualnie przez wuja. W tamtym okresie była również świadkiem wykorzystania przez tego samego mężczyznę innych nieletnich, w tym jego własnego syna. Czy koleżanka powinna złożyć zawiadomienie? Przesłuchanie żyje.

Zdecydowanie tak.

Czy istnieje możliwość przesłuchania osoby pokrzywdzonej podczas interwencji?

Tak, jest możliwość przesłuchania podczas interwencji, ale tylko na okoliczność zastosowania nowych środków. Osoby pracujące nad zmianą przepisów nie przewidziały trudności przesłuchania w czasie interwencji. To nie jest komfortowa sytuacja i miejsce. Przesłuchanie w tym miejscu to zasada, lecz jeśli z uwagi np. na stan psychiczny osoby pokrzywdzonej nie będzie to możliwe, nastąpi ono w terminie późniejszym. Pamiętać jednak należy, czemu ma służyć to przesłuchanie w miejscu zdarzenia.

Jaka jest odpowiedzialność funkcjonariuszy przy wydawaniu nakazu/zakazu? Wiem, że jest obawa przed odpowiedzialnością materialną.

Przy spełnieniu przesłanek (procedury) nie ma możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności materialnej konkretnego funkcjonariusza. Przy błędach można rozważać jedynie odpowiedzialność dyscyplinarną.

Czy przesłuchanie pokrzywdzonego na miejscu zdarzenia musi być przeprowadzane na miejscu interwencji, czy może być przeprowadzone w terminie późniejszym (w sytuacji zatrzymania sprawcy)?

Przesłuchanie powinno być przeprowadzone na miejscu zdarzenia. Jeśli nie jest to możliwe, to w terminie późniejszym. Sam fakt zatrzymania sprawcy nie powinien automatycznie wpływać na odwlekanie przesłuchania.

Czy umieszczenie zawiadomienia w drzwiach jest zgodne z przepisami RODO?

Zawiadomienie umieszczane jest w drzwiach. Zawiera imię i nazwisko osoby, wobec której zastosowano zakaz. Jest to regulacja ustawowa, więc stanowi ograniczenia dla stosowania RODO. Jest to jedno z wielu wyłączeń od RODO w zakresie procedur sądowych. Zgadza się, sprawdzenie wiąże się z wejściem do lokalu/ mieszkania. Możliwości ukrywania nie da się niestety wykluczyć.

Jak ustalić czas doręczenia zawiadomienia o zakazie w przypadku nieobecności stosującego przemoc (jeżeli zostawiony jest w drzwiach)?

Informacja w drzwiach stanowi zawiadomienie o zastosowaniu środka, w której wskazano, gdzie jest możliwość odebrania nakazu/zakazu. To dopiero ten moment będzie momentem doręczenia.

**W JAKIEJ FORMIE MOŻLIWE
JEST POZOSTAWIENIE
W DRZWIACH SPRAWCY
ZAWIADOMIENIA O ZAKAZIE
ZBLIŻANIA SIĘ DO
POKRZYWDZONEGO?**

Zawiadomienie zawiera imię i nazwisko. Reszta informacji jest dostępna po otwarciu. Realizacja tego obowiązku odbywa się na podstawie przepisów ustawy, więc nie można kwestionować formy zawiadomienia w zakresie ochrony danych osobowych.

**W PRZYPADKU ORZECZENIA PRZEZ
SĄD ZAKAZU ZBLIŻANIA SIĘ
DO POKRZYWDZONEGO, KTÓRY
SĄD INFORMUJEMY
O TYM, CZY SKAZANY
WYWIĄZUJE SIĘ Z TEGO ZAKAZU?**

Jeśli chodzi o karty czynności kuratora to nadzorowany/ dozorowany ma do nich dostęp, wnosząc o wgląd w akta postępowania wykonawczego, którego jest stroną. W takiej sytuacji to Sąd, który zleca nadzór / dozór wydaje zgodę na wgląd w akta postępowania wykonawczego, czyli w tym przypadku kuratorskiego.

JEŚLI OSOBA POKRZYWDZONA MÓWI PRACOWNIKOM SOW, PROWADZONEGO PRZEZ ORGANIZACJĘ POZARZĄDOWĄ (NP.PEDAGOGOWI, PSYCHOLOGOWI), ŻE DOZNAWAŁA PRZEMOCY TO, CZY ISTNIEJE OBOWIĄZEK ZGŁOSZENIA PRZEMOCY?

W przypadku organizacji pozarządowej zastosowanie ma przepis art. 304 par. 1 kpk, zgodnie z którym każdy ma obowiązek społeczny zgłosić przestępstwo. Z ramienia SOW może to zgłosić dyrektor placówki, ze wskazaniem w zawiadomieniu osób, które posiadają wiedzę o fakcie podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Czy tajemnica zawodowa nie obowiązuje pedagoga, logopedy, terapeuty, który nie jest psychologiem?

Tajemnica zawodowa obowiązuje na podstawie prawa oświatowego.

**Jak to wygląda, gdy na sprawie sądowej, przy obecności stron, sąd zwalnia psychologa z tajemnicy zawodowej?
Czy wówczas również należy odczekać do uprawomocnienia się postanowienia?**

Zdecydowanie tak. Trzeba mieć pewność uprawomocnienia się postanowienia w zakresie zwolnienia z tajemnicy zawodowej.

Czy udzielenie na sprawie sądowej zwolnienia z tajemnicy zawodowej psychologa ma taki sam okres uprawomocnienia, jak wydane wcześniej np. przed fizyczną rozprawą?

Okres uprawomocnienia się to 7 dni od wydania postanowienia - w sytuacji nie złożenia zażalenia przez którąkolwiek ze stron. W sytuacji złożenia zażalenia na to postanowienie, to postanowienie uprawomocnia się w dacie rozstrzygnięcia przez Sąd odwoławczy.

Czy lepiej przed sprawą zwrócić się do organu prowadzącego o zwolnienie z tajemnicy zawodowej?

Można, choć szczególnie na etapie sądowym, Sąd musi ustalić konieczność zwolnienia. Najczęściej po rozpoczęciu przesłuchania pojawia się konieczność zwolnienia z tajemnicy. Nawet, gdy Pani zgłosi taki wniosek, to nie oznacza, że organ przed rozpoczęciem przesłuchania zwolni z tajemnicy zawodowej.

Czy w przypadku przemocy w rodzinie skierowanie na mediacje jest zasadne? Nie ma formalnych ograniczeń w zakresie kierowania spraw do mediacji.

Ocena zasadności powinna następować w oparciu o kryteria konkretnej sprawy. Zgodzę się, że zdecydowana większość spraw w zakresie przemocy w rodzinie nie powinna być kierowana do mediacji. Jednak praktyka wskazuje, że Sąd często w takich sprawach kieruje na mediacje, a mediatorzy prowadzą mediacje.

Jak się ma prawo własności do nakazu opuszczenia lokalu przez sprawce przemocy? Sprawca jako jedyny właściciel grozi ofierze przemocy, że sprzeda dom obcym osobom i podjął w tym kierunku działania.

Stosowanie środków ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie, podobnie jak stosowanie dotychczas znanego środka zapobiegawczego – nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego, nie stanowi ograniczenia prawa własności. Właściciel w dalszym ciągu może rozporządzać nieruchomością, czy też spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego. Potencjalny nabywca musiałby zdecydować się na nabycie nieruchomości wraz z lokatorami (w tym dziećmi). Po nabyciu takiego lokalu musiałby sądownie dokonać eksmisji lokatorów, zaś gmina (jeśli byłyby spełnione kryteria ustawowe) musiałaby zapewnić lokal zastępczy.

Czy zasadne jest złożenie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, w przypadku kiedy procedura NK została wszczęta przez pracownika socjalnego w trakcie, kiedy sprawca nie zamieszkiwał już z osobą pokrzywdzoną. Sprawca nie nęka i nie nachodzi. Dodam, że osoba pokrzywdzona informowała mnie, że złoży zawiadomienie i tego nie uczyniła do tej pory.

Złożenie zawiadomienia o możliwość popełnienia przestępstwa nie jest w żaden sposób uzależnione od faktu zamieszkiwania sprawcy z osobą pokrzywdzoną. Należy złożyć zawiadomienie, gdyż nie ma pewności, czy sprawca za jakiś czas nie pojawi się w domu pokrzywdzonej – innymi słowy sytuacje przemocowe mogą wrócić w każdej chwili.

Czy mogę przed swobodną wypowiedzią w sądzie poprosić o przeczytanie zeznań, które złożyłam wcześniej? Nie pamiętam sprawy sprzed 2 lat.

Jak najbardziej można poinformować Sąd, iż z uwagi na upływ czasu (w Pani przypadku 2 lata lub więcej), nie pamiętamy okoliczności zdarzenia i prosimy o odczytanie dotychczas złożonych zeznań w postępowaniu przygotowawczym. Sąd jednak będzie prosił, by Pani zeznała co Pani pamięta, a następnie odczyta Pani zeznania złożone na etapie postępowania przygotowawczego.

Jeżeli jestem na interwencji, gdzie musi zostać sporządzona Niebieska Karta, a osoba pokrzywdzona jest roztrzęsiona itp. to jak ustalić dane do NK?

Przełożony wymaga jej sporządzenia na miejscu interwencji.

W tej sytuacji należy starać się uspokoić osobę pokrzywdzoną np. poprzez wyjście do innego pokoju/pomieszczenia (bez bezpośredniej obecności sprawcy). Należy dać trochę czasu osobie pokrzywdzonej na uspokojenie się, wyciszenie i po tym czasie zacząć rozmowę.

Według elementów oceny ryzyka podczas każdej interwencji dotyczącej przemocy w rodzinie, można wnioskować o nakaz opuszczenia lokali zajmowanego z osobą pokrzywdzoną?

Ustawa stanowi, iż środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia lokalnego stosowany jest wtedy, gdy istnieje uzasadniona obawa, że sprawca ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy, zwłaszcza gdy popełnieniem tego przestępstwa groził osobie pokrzywdzonej.

Kto jest odpowiedzialny za wskazanie miejsca zamieszkania sprawcy po decyzji o izolacji? Sprawca nie wskazuje takiego miejsca a gmina nie dysponuje lokalami.

Gmina nie jest zobowiązana do zapewnienia miejsca. Natomiast przy wydaniu nakazu/zakazu sprawca musi podać adres miejsca pobytu.

Co jeśli nie może podać adresu miejsca pobytu, bo nie ma możliwości zamieszkania w innym miejscu?

Nie podając adresu miejsca pobytu, właściwie rezygnuje z realizacji swoich praw na dalszym etapie, gdyż korespondencja nie będzie dostarczana. Jeżeli sprawca argumentując brakiem innego miejsca, po zastosowaniu, środka będzie przebywał w mieszkaniu, wówczas może zostać zastosowane zatrzymanie, a w dalszej kolejności sprawca będzie podlegał odpowiedzialności za wykroczenie, zagrożone pozbawieniem wolności.

Co w sytuacji, kiedy w trakcie wywiadu z rodziną, dowiedziałem się o czynie, jakiego "mógł się dopuścić" inny mój klient, którego również prowadzę, na nieletnim w tej pierwszej rodzinie. Sprawę zgłosiłem na Policję, a następnie zostałem wezwany na przesłuchanie w charakterze świadka. Co w takiej sytuacji z tajemnicą służbową dotyczącą zarówno rodziny pokrzywdzonej, jak rodziny której członkiem jest domniemany sprawca?

Rozumiem, że jest Pan pracownikiem socjalnym? W takiej sytuacji, z uwagi na dobro dziecka nie musi Pani wnosić o zwolnienie z tajemnicy. Poza tym, w sytuacji, gdy czyn, o którym Pan powziął wiadomość jest w kategorii przestępstw określony w art. 240 kk to z mocy prawa jest Pan zwolniony z tajemnicy. Skoro Pan zawiadomił organ ścigania o fakcie podejrzenia popełnienia przestępstwa to zastosował Pan okoliczności wyłączenia stosowania tajemnicy, z uwagi na przepisy ustawy lub dobro pokrzywdzonego.

Jeśli osoba pokrzywdzona przekaże nam informacje dotyczące sprawcy, to może nas ona zwolnić z tajemnicy?

Tak, z tajemnicy zwalnia nas osoba, która jest źródłem informacji. Proszę pamiętać, że informacja o sprawcy jest subiektywną informacją osoby pokrzywdzonej, dlatego przekazując tę informację, warto zaznaczyć, że informacja pochodzi od osoby pokrzywdzonej.

Czy instruktor terapii zajęciowej ma obowiązek zgłoszenia, choćby minimalnego podejrzenia o przemocy/przestępstwie?

To zależy o jakim przestępstwie mówimy, czy o takim które jest wymienione w treści art. 240 kk czy innym przestępstwie. Poza tym istotne znaczenie ma również fakt, w jakiej placówce jest zatrudniony instruktor terapii zajęciowej. Czy stosuje się wobec terapeuty zajęciowego przepisy oświatowe? Co do zasady proszę pamiętać, że każdy obywatel ma obowiązek społeczny zgłosić podejrzenie popełnienia przestępstwa. Z ostrożności należy w oparciu o art. 304 par. 1 kpk zgłosić fakt podejrzenia popełnienia przestępstwa.

**Czy podejrzenie przemocy rówieśniczej możemy kierować do Państwa Ośrodków?
(chodzi o nękanie dziewczynki z lekkim stopniu niepełnosprawności w szkole przez rówieśników)**

Zdecydowanie tak. W takim przypadku pomocą obejmie małoletnią pokrzywdzoną i osoby jej najbliższe właściwy, z uwagi na miejsce zamieszkania, Okręgowy Ośrodek/ Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem.

Czy jako asystent rodziny mogę pomóc klientce po traumatycznej śmierci dziecka? Pani uczęszcza regularnie na psychoterapię i jest pod opieką lekarza psychiatry.

W sytuacji żałoby ważne jest towarzyszenie osobie i rozmowa. Pozwolenie na to, aby wyrażała swoje różne emocje. Ważne jest również wsparcie innych osób w otoczeniu osoby. Warto poszukać, kto daje wsparcie (np. znajomi, sąsiadka, rodzina itp.). Warto też wspierać osobę w kontynuowaniu psychoterapii i byciu pod opieką psychiatry.

Czy znany jest Pani program terapeutyczny NEST - Nowe Doświadczenie dla Osób Dotkniętych Traumą? Czy jest to program rozpowszechniony w pracy z osobami, które doświadczyły przemocy?

Jeśli chodzi o ten program, to jest on wykorzystywany w pracy grupowej. Myślę, że warto rozpowszechniać ten program w Polsce, ponieważ nie jest on znany.

Kto powinien zasugerować psychoterapię: psycholog, czy pracownik socjalny? Gdzie kierować tę osobę, jeżeli jest to gmina wiejska z brakiem możliwości dojazdu? Jak to praktycznie wcielić w życie. Jak znaleźć psychoterapeutę?

Tak naprawdę każdy, kto widzi, że osoba pokrzywdzona przestępstwem przeżywa różnego rodzaju trudności w sferze psychicznej albo skarży się na dolegliwości psychosomatyczne, może zasugerować konsultację z psychologiem i/lub psychoterapeutą albo lekarzem psychiatrą. Dopiero po przeprowadzeniu diagnozy specjaliści z zakresu zdrowia psychicznego będą w stanie zaproponować adekwatne dla danej osoby formy pomocy, np. farmakoterapia, psychoterapia indywidualna i/lub grupowa, wsparcie psychologiczne w kryzysie i in. Warto poszukać najbliższego Okręgowego Ośrodka/ Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą, Ośrodka Interwencji Kryzysowej albo innej instytucji oferującej pomoc psychologiczną i podać osobie pokrzywdzonej numery telefonów kontaktowych. Pod tymi numerami (nierzadko całodobowo) dyżurują specjaliści, którzy będą w stanie udzielić wsparcia oraz odpowiednio pokierować daną osobę, aby skorzystała z pomocy. Obecnie w sytuacji pandemii, pomoc psychologiczna w wielu placówkach jest udzielana zdalnie (głównie telefonicznie), dzięki temu jest bardziej dostępna dla osób, które mają trudności z osobistym stawieniem się na wizytę (np. osoby chore, matki opiekujące się małymi dziećmi, osoby mieszkające daleko od instytucji udzielającej wsparcia).

Gdzie można skierować konkretnie sprawcę przemocy celem odbycia terapii?

Pomoc psychologiczna (m.in. psychoterapia indywidualna, grupa korekcyjno edukacyjna i in.) adresowana do osób stosujących przemoc jest realizowana przez różne instytucje, między innymi: ośrodki interwencji kryzysowej, PCPR, Stowarzyszenie „Niebieska Linia”, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień i in. Wykazy placówek i instytucji zajmujących się leczeniem sprawców przestępstw związanych z przemocą w rodzinie dostępne są na stronach internetowych sądów okręgowych i sądów rejonowych.

1. Czy możemy uzyskać informacje od psychologa na temat tego, jak postępować z osobą, która jest wycofana, zaniedbuje swoje obowiązki, zarówno domowe, jak i wobec dzieci? Grozi jej odebranie małoletnich, a pracownik socjalny, czy asystent nie są w stanie wyegzekwować od niej czegokolwiek. Dodam, że jest odizolowana od sprawcy od 10 miesięcy i jej funkcjonowanie jest coraz gorsze. Szukamy drogi, aby dotrzeć do Pani.

2. Jak postępować z osobą, która nie okazuje żadnych emocji? Jest ofiarą przemocy, odizolowana od sprawcy, posiada dzieci, którymi przestała się zajmować, nie sprząta, nie gotuje, nie uczestniczy w życiu dzieci. Do niedawna obawiała się odebrania dzieci. Obecnie przyjęła postawę bierną. Odmówiła pomocy psychologa.

Osoby odizolowane od sprawcy bardzo często doświadczają zaburzeń adaptacyjnych związanych z nową, nieznaną sytuacją. Nowe okoliczności życiowe, w których się znajdują po odizolowaniu od sprawcy powodują trudności z dostosowaniem się do nich z uwagi na fakt, iż dotychczasowe mechanizmy przystosowawcze okazują się nieskuteczne w nowej sytuacji. Osoby pokrzywdzone potrzebują czasu i wsparcia, aby mogły zaadaptować się do nowej sytuacji. Zdarza się, że trudności emocjonalne są tak dolegliwe, że konieczne jest wsparcie farmakologiczne. W tego typu sytuacjach bardzo często rozwijają się stany depresyjne, które mogą powodować wycofanie oraz brak możliwości efektywnego funkcjonowania w dotychczasowych rolach życiowych, powodując zaniedbywanie obowiązków. Zachęcałabym w takich sytuacjach do konsultacji tych osób z lekarzem psychiatrą w celu diagnozy stanu zdrowia psychicznego i włączenia adekwatnego leczenia oraz regularnej współpracy z psychologiem w celu poradzenia sobie ze skutkami emocjonalnymi przemocy oraz wypracowania nowych mechanizmów przystosowawczych, adekwatnych do aktualnej sytuacji.

Ewa Kalińska-Grądział

Psycholog/ psychoterapeuta, trener I i II stopnia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Pracuje w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem. Od kilku lat prowadzi szkolenia i superwizje dla kadr instytucji pomocowych. Prowadzi Szkołę Trenerów PROGRESS w Lublinie.

Iwona Przewor

Prawnik prowadzący indywidualną praktykę adwokacką, trener. Pracuje w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem. Od wielu lat prowadzi szkolenia i superwizje dla kadr instytucji pomocowych z aspektów prawnych interdyscyplinarnych form pomocy pokrzywdzonym przystępstwem.

Iwona Ulfik - Jaworska

Doktor psychologii, trener, psychoterapeuta w procesie certyfikacji, autorka książek i artykułów z zakresu psychologii społecznej i wychowawczej. Pracuje w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem. Od ponad dwudziestu lat prowadzi szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje psychospołeczne.

Marcelina Romanko-Skóra

Radca prawny, trener, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Posiada 7-letnie doświadczenie w pracy z osobami pokrzywdzonymi przystępstwem, prowadzi szkolenia wykorzystując metody warsztatowe dot. sposobów przeciwdziałania przemocy

Wiesław Talik

Doktor nauk humanistycznych w zakresie psychologii, trener Polskiego Towarzystwa Psychologicznego II stopnia, doradca kariery, psychometra - ekspert w zakresie pomiaru kompetencji. Prowadzi Szkołę Trenerów PROGRESS w Lublinie.

Jakub Kosowski

Doktor nauk prawnych w zakresie prawa karnego, radca prawny wpisany na listę radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie. Wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie.

Stowarzyszenie Wspierania Aktywności

Bona Fides 783 510 310
535 000 523

standardy@stowarzyszeniebonafides.pl

www.wysokiestandardy.pl

www.stowarzyszeniebonafides.pl

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

FUNDUSZ
SPRAWIEDLIWOŚCI

EDUKACJA
Bona Fides

Stowarzyszenie Wspierania Aktywności

Działanie zrealizowane w ramach projektu „Standaryzacja świadczonej pomocy w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem jako narzędzie zwiększenia efektywności świadczonej pomocy na rzecz osób pokrzywdzonych przestęstwem oraz osób im najbliższych” współfinansowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl